

Chương IX

GUƠNG TRUNG NGHĨA

Trong cuộc chiến đấu chống lại sự xâm lăng tàn bạo và phi pháp của Việt Cộng từ Miền Bắc, biết bao chiến sĩ QLVNCH đã xông pha lửa đạn và anh dũng hy sinh để bảo vệ đất nước và dân chúng Miền Nam. Họ đã nêu những tấm gương trung nghĩa trong tâm nguyện phục vụ quê hương, rất xứng đáng được tôn vinh trong đó có một số cựu SVSQ/TVBQGVN.

Trước và sau biến cố 30/04/1975, rất nhiều gương trung nghĩa tiêu biểu của cựu SVSQ, vì họ đã trực tiếp đóng góp phần mình qua tính thanh liêm, tận tụy với trách nhiệm và yêu thương thuộc cấp. Một số khác thể hiện tình nghĩa gắn bó với đồng bào, can trường mưu lược trong chiến đấu, sống chết với đồng đội, theo gương tiền nhân "thành mất chết theo thành" hoặc khí phách trong các trại tù lao động khổ sai VC...

Xin nêu những gương trung nghĩa tiêu biểu trong rất nhiều gương trung nghĩa xuất thân từ TVBQGVN chưa sưu tầm được.

A- CẤP TƯỚNG

1- Thiếu Tướng TRẦN BÁ DI, K5

Là một cấp chỉ huy liêm chính, tài ba, gan dạ, bình dị và yêu thương lính, Ông đã tạo một số chiến công hiển hách, nổi bật nhất là:

- Trận Tết Mậu Thân 1968: Là Đại Tá Tư Lệnh Phó SĐ9BB, Ông chỉ huy cuộc giải vây Thị Xã Vĩnh Long đang bị VC tràn ngập trong khi Trung Tá Nguyễn Ngọc Diệp, Tỉnh Trưởng kiêm Tiểu Khu Trưởng phải tản thương. Ông điều động lực lượng cơ hữu của Tiểu Khu và một TrĐ/SĐ9BB, quyết liệt phản công, đánh bại VC, mang lại bình yên cho Thị Xã Vĩnh Long.

- Trận đánh năm 1970: Ông tấn công và phá tan sào huyệt VC tại mặt khu Ba Thu, bảo đảm an ninh cho vùng biên giới Việt Miên.

- Trận An Lộc năm 1972: Ông chỉ huy TrĐ15/SĐ9BB tham gia cùng các đơn vị bạn trong cuộc giải tỏa thành công tốt đẹp.

- Trận đánh tan một TrĐ/VC tại Đồng Tháp Mười năm 1973 với TrĐ14/SĐ9BB.

Do Ông được thăng cấp tại mặt trận liên tiếp lên Thiếu Tướng, một thuộc cấp của Ông là Thiếu Tá Nguyễn Kim Sơn,

Thiếu Tướng
TRẦN BÁ DI
(1924 - 2018)

CHT/PB/SĐ9BB, đã viết về Ông trong tuyển tập 'Cái Chết Của Một Dòng Sông': "*Thiếu Tướng Trần Bá Di có tâm lòng hiền hòa đức độ nên được cấp kính trọng và thương mến. Ngày Ông rời khỏi SĐ9BB, quân dân tỉnh Vĩnh Long đã giăng biểu ngữ khắp đường phố trong tỉnh lý để tỏ lòng thương mến và luyến tiếc Ông*".

Sau biến cố 30/04/1975, Ông bị tù Cộng Sản suốt 17 năm, nhưng Ông luôn luôn giữ trọn nhân cách của một tướng lĩnh VNCH.

Năm 1993, Ông định cư tại Hoa Kỳ và miệt mài làm việc. Lúc gần 80 tuổi, có người khuyên Ông ở nhà lãnh tiền trợ cấp cho khỏe. Ông vui vẻ trả lời: "*Chúng tôi từng ở tù CS, nay nước Mỹ đã ưu ái cho chúng tôi cuộc sống tự do, công bằng là đáng để biết ơn rồi, do đó, tôi không muốn tạo thêm gánh nặng xã hội cho đất nước này khi còn đủ sức khỏe để đi làm.*"

Có lúc Ông bán xe kem tại Khu Giải Trí Splendid China, Orlando, được một số du khách Việt Nam nhận ra và tỏ lòng "tội nghiệp", Ông điềm đạm: "*Cám ơn và xin quý vị nghĩ lại, tôi có gì đáng tội nghiệp đâu? VC giam tôi mười mấy năm, ra tù được sống ở xứ tự do, làm gì miễn chính đáng, vẫn sướng hơn ở với Cộng Sản mà!*"

Thiếu Tướng Trần Bá Di mất ngày 23/03/2018 tại Orlando, Florida, Hoa Kỳ, hưởng thọ 87 tuổi.

2- Thiếu Tướng Truy Thăng TRƯƠNG QUANG AN, K7

Là thủ khoa Khóa 7/TVBLQĐL, và ba lần thủ khoa các khóa Tham Mưu Cao Cấp (một tại Việt Nam, một tại Hoa Kỳ và một tại Pháp) và từng là Tư lệnh SĐ23BB, Tỉnh Trưởng kiêm Tiêu Khu Trưởng Gia Định, Ông được thăng cấp Tướng vào Ngày Quân Lực 19/06/1968.

Khi còn là Trung Úy, Ông đã góp phần đánh dẹp lực lượng Bình Xuyên trong Chiến Dịch Hoàng Diệu năm 1955, và được thưởng một lúc hai Anh Dũng Bội Tinh Với Nhà Đương Liễn, trong một buổi lễ trao gắn huy chương chưa từng có.

Ngày 08/09/1968, Ông và Phu Nhân là bà Dương Thị Thanh (Nữ sĩ quan ND) bay trực thăng H-34 đi tặng quà cho gia đình binh sĩ tại Căn Cứ Đức Lập, Quảng Đức. Lúc bay về, trực thăng bị nạn, không ai sống sót. Ông mới 36 tuổi, được truy thăng Thiếu Tướng và truy tặng Đệ Tam Đẳng Bảo Quốc Huân Chương. Phu nhân của Ông cũng được truy tặng Đệ Ngũ Đẳng Bảo Quốc Huân Chương.

Trong lễ phát tang tại tư gia ở Cư Xá Lê Đại Hành, tài sản của hai Ông Bà được tiết lộ gồm 53,000 đồng, tiền lương tháng cuối cùng của Ông, và những chiếc áo dài nội hóa của Bà.

Tên Ông được vinh dự đặt cho Khóa 22B TVBQGVN.

Thiếu Tướng
Truy Thăng
TRƯƠNG QUANG AN
(1932-1968)

3- Chuẩn Tướng TRẦN VĂN HAI, K7

Cuối năm 1963, khi còn là Thiếu Tá CHT/TTHL/BĐQ Dục Mỹ, rồi làm Tỉnh Trưởng kiêm Tiểu Khu Trưởng Phú Yên, Ông đã lập chiến công bẻ gãy các cuộc tấn công của VC từ các mật khu vùng Vũng Rô, Ông được vinh thăng Trung Tá làm CHT/BĐQ một thời gian, Ông được vinh thăng Đại Tá. Ông rất quan tâm đời sống của quân nhân các cấp tại các tiền đồn hẻo lánh nên hay đi thăm viếng họ.

Trong trận Mậu Thân 1968, Ông xông xáo khắp vùng ven đô Sài Gòn để tìm diệt VC. Khi Tướng Nguyễn Ngọc Loan, Tổng Giám Đốc CSQG, bị thương, Ông được bổ nhiệm thay thế.

Tháng 07/1970, Ông được vinh thăng Chuẩn Tướng và nhận chức Tư Lệnh Biệt Khu 44 gồm 4 Tỉnh Kiến Tường, Kiến Phong, Châu Đốc và An Giang.

Ít lâu sau, Ông được đề cử chức vụ Tư Lệnh Phó QĐII/QK2.

Mùa hè 1972, Ông đã điều động các đơn vị trực thuộc dẹp sạch các chốt dọc theo núi Chư Pao nằm giữa Pleiku và Kontum, khai thông QL14.

Cuối năm 1974, Ông giữ chức Tư Lệnh SĐ7BB. Khi nghe lệnh buông súng ngày 30/04/1975, Ông tập họp các sĩ quan để cảm ơn họ và khuyên mọi người thu xếp gia đình cho phù hợp với tình thế mới, rồi tuân tiết tại văn phòng.

Ông đã làm rạng rỡ khí phách của một Tướng Lãnh QLVNCH.

4- Thiếu Tướng PHẠM VĂN PHÚ, K8

Khi còn là Trung Tá TMT/LLĐB, Ông được đề cử giữ chức Tư lệnh Biệt Khu 44, trách nhiệm bảo vệ các tỉnh biên giới Miền Tây Nam Phần. Lúc ở cấp Chuẩn Tướng, Ông là Tư Lệnh SĐ1BB đóng tại Huế. Sau cuộc Hành Quân Lam Sơn 719, SĐ1BB được báo chí Hoa Kỳ đề cao ngang với các sư đoàn tinh nhuệ của Mỹ. Ông được vinh thăng Thiếu Tướng và giữ chức vụ Tư Lệnh QĐII/QK2.

Đầu năm 1975, chiến sự tại QK2 trở nên sôi động. Rạng sáng ngày 16/03/1975, Ông được lệnh triệt thoái QĐII từ cao nguyên về duyên hải theo LTL7B. Vì cấp bách, cuộc triệt thoái thất bại buộc Ông và vài sĩ quan thân tín bay đến ngọn đồi "Lầu Ông Hoàng" trưa ngày 02/04/1975, để chờ bàn giao phần lãnh thổ còn lại của QĐII/QK2 cho Thiếu Tướng Nguyễn Văn Hiếu, Tư Lệnh Phó QĐIII.

Đầu tháng 04/1975, Ông lâm trọng bệnh. Sáng ngày 29/04, Ông được tin tình hình tuyệt vọng của VNCH, Ông uống thuốc độc tuân tiết khi đang điều trị trong bệnh viện, và qua đời trưa ngày 30/04/1975.

Chuẩn Tướng
TRẦN VĂN HAI
(1924-1975)

Thiếu Tướng
PHẠM VĂN PHÚ
(1928-1975)

B- CẤP TÁ

1- Đại Tá NGUYỄN HỮU THÔNG, K16

Năm 1972, Ông là Đại Tá Trung Đoàn Trưởng TrĐ42/ SD22BB, chỉ mười năm sau khi tốt nghiệp với cấp Thiếu Úy.

Giữa tháng 03/1975, Ông đang chỉ huy Trung Đoàn ngăn chặn Sư Đoàn 3 Sao Vàng của VC tiến về duyên hải, thì được lệnh rút về Quy Nhơn để di tản. Chỉ có 2 Tiểu Đoàn đến được Quy Nhơn, số còn lại không về kịp vì áp lực mạnh của địch, Ông quyết định ở lại để chờ và sẵn sàng chết với họ.

Ông tử thương ngày 02/04/1975 tại Quy Nhơn.

Đại Tá
NGUYỄN HỮU THÔNG
(1937-1975)

2- Trung Tá NGUYỄN XUÂN PHÚC, K16

3- Trung Tá ĐỖ HỮU TÙNG, K16

Trung Tá Nguyễn Xuân Phúc, Lữ Đoàn Trưởng Lữ Đoàn 369TQLC, Trung Tá Đỗ Hữu Tùng, Lữ Đoàn Phó.

Trong cuộc Hành Quân Lam Sơn 719 năm 1971 tại Hạ Lào, Thiếu Tá Nguyễn Xuân Phúc là TĐT/TĐ2TQLC, có nhiệm vụ bảo vệ BCH/Lữ Đoàn 147TQLC tại Căn Cứ Hỏa Lực Delta ở cao điểm 550, và đã từng đẩy lui nhiều cuộc tấn công của 2 Trung Đoàn 29 và 803 thuộc SD324VC.

Đêm 22/03/1971, Tiểu Đoàn bảo vệ thành công cuộc triệt thoái của BCH/Lữ Đoàn 258TQLC về Căn Cứ Hotel, ở cao điểm 640 (Đông Bắc Delta khoảng 10 cây số), và cùng Lữ Đoàn 147TQLC triệt thoái về Khe Sanh an toàn ngày 24/03/1971. Ông được vinh thăng Trung Tá.

Sáng ngày 29/03/1975, SD/TQLC tại Căn Cứ Non Nước Đà Nẵng, được lệnh di tản. Trong khi một số đơn vị và Sĩ Quan Tham Mưu của Trung Tâm Hành Quân SD lên tàu ra khơi, Hai Trung Tá Nguyễn Xuân Phúc và Đỗ Hữu Tùng cùng ở lại trên bờ để chờ những đơn vị của Lữ Đoàn 369TQLC. Dưới những trận mưa pháo kinh hoàng của VC, Sư Đoàn TQLC mất liên lạc với hai Ông.

Cả hai Sĩ Quan Khóa 16, vào phút nguy nan, đã không bỏ đơn vị và đồng đội.

Trung Tá
NGUYỄN XUÂN PHÚC
(1939-1975)

Trung Tá
ĐỖ HỮU TÙNG
(1939-1975)

4- Trung Tá NGUYỄN PHÚ THỌ, K16

Năm 1972, là Tiểu Đoàn Trưởng TrĐ1/54BB trấn giữ Căn Cứ Checkmate (cao điểm 342) ở Nam Lộ 547, bảo vệ Quận Nam Hòa, phía Tây Thị Xã Huế, Ông đã dẹp được cuộc bao vây và pháo kích liên tục của VC nhằm cắt đứt đường tiếp tế, giữ cho căn cứ vẫn đứng vững. Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu đã đặc cách thăng cấp mọi quân nhân đang tử thủ, và cấp hiệu Trung Tá đã được thả theo dù tiếp tế cho Tiểu Đoàn Trưởng Nguyễn Phú Thọ. Lon bị rơi ra ngoài vùng phòng thủ được binh sĩ của Ông tìm được giao lại cho Ông, Ông vui vẻ nói: *"Tổng thống thăng cấp, nhưng các anh em gắn lon cho tôi."*

Sau ngày 30/04/1975, Ông ở trại tù lao động khổ sai số 6 Nghệ Tĩnh, và bị ép làm đội trưởng lao động. Một hôm, Ông cố ý cho anh em nghỉ "giải lao" quá lâu, khiến tên công an canh gác tức giận, chĩa súng vào Ông dọa bắn. Ông banh áo, vạch ngực thách thức: *"Giờ này là giờ nghỉ giải lao, không thể bắt anh em đi làm được. Cán bộ có ngon thì bắn tôi đi"*. Các bạn tù chứng kiến giây phút căng thẳng, vội quay lại hiện trường lấy cuộc xéng, sẵn sàng. Tên công an, bèn xuống nước, bảo: *"Tùy các anh"*.

Trung Tá Nguyễn Phú Thọ đã được các bạn tù càng quý mến, một người hùng ngày xưa, dấu sa cơ vẫn giữ nguyên khí phách.

Trung Tá
NGUYỄN PHÚ THỌ
1941-2011

5- Trung Tá VÕ VÀNG, K17

Trung Tá Võ Vàng là Trung Đoàn Trưởng TrĐ5/SĐ2BB, một đơn vị đã gây cho VC những tổn thất đáng kể sau nhiều lần đụng trận tại Bình Đê, Quảng Ngãi.

Sau ngày 30/04/1975, Ông ở tù tại trại tập trung lao động khổ sai Kỳ Sơn, Tam Kỳ, Quảng Tín, dưới sự cai quản của chính kẻ bị Ông trực tiếp đánh bại. Viên chính ủy đã lợi dụng những lần cả trại "học tập" tại hội trường để lớn tiếng kết tội cũng như đả kích Ông, nhưng Ông vẫn giữ thái độ thản nhiên của một chiến sĩ can trường.

Ngày 13/04/1976, Ông theo một tên VC vào rừng đốn cây, và hấn đã cố ý bắn Ông chết tại suối rồi quay về trại báo cáo bị Ông đã giựt súng nên bị hấn bắn. Hai bạn tù (Thiếu Tá Phạm Văn Hồng, K20 và Thiếu Tá Trần Hữu Cảnh) được lệnh đi mang xác Ông về. Khi đến bờ suối, họ thấy Ông nằm sấp chết vì những vết đạn bắn từ sau lưng: trò trả thù hèn hạ muôn thuở của VC.

Trung Tá
VÕ VÀNG
(1940-1976)
(Ảnh khi là Thiếu Tá)

6- Thiếu Tá PHAN NGỌC LƯƠNG, K17

Ông bị thương phải cưa một chân và giải ngũ sau khi làm Tiểu Đoàn Trưởng TD2/TrĐ3/SĐ1BB.

Năm 1968, Ông là một trong ba quân nhân Việt Nam được chính Tổng Thống Nixon gắn tại Honolulu một trong các huy chương cao quý nhất của quân đội Hoa Kỳ (US Army's Distinguished Service Cross).

Sau ngày 30/04/1975, Ông âm thầm tổ chức lãnh đạo hoạt động phục quốc tại Huế và VC đã bắt Ông. Ngày 09/09/1979, tại Chín Hầm, Huế, chúng xử tử Ông cùng các đồng đội khác của QLVNCH.

*Thiếu Tá PHAN NGỌC LƯƠNG
(1941-1979)*

Ông được gắn huy chương
(Hai bên là Tướng Hoa Kỳ
và Tướng Ngô Quang Trưởng)

7- Thiếu Tá TRẦN VĂN BÉ, K19

8- Thiếu Tá PHẠM VĂN TƯ, K19

Là bạn cùng Khóa tại trại tù Tân Hiệp, Suối Máu, Biên Hoà, hai Ông đã âm thầm nghiên cứu địa thế và sinh hoạt của cai tù, để rồi nhân Chủ Nhật ngày 22/02/1976, thừa lúc đa số cai tù xuất trại, hai Ông trốn trại.

Thiếu Tá Phạm Văn Tư vướng áo vào kềm gai, bị lính canh bắn trọng thương và sau đó bị tên Trưởng Phân Trại K3 bắn chết.

Thiếu Tá Trần Văn Bé bỏ thoát, nhưng khoảng một tuần sau, bị bắt và bị đánh đập suốt ngày đêm, rồi ngày 09/04/1976, bị đưa ra xử trước cái gọi là Tòa Án Quân Sự Quân Khu 7 ngay trong trại Suối Máu. Vụ xét xử chỉ là trò hề vì một cái huyết đã được đào sẵn bên cạnh một cọc sắt. Ông bị tuyên án tử hình và bị bắn ngay.

Hai vị có thể là những chiến sĩ QLVNCH đầu tiên bị xử bắn về quyết định can trường của mình.

*Thiếu Tá
TRẦN VĂN BÉ
(1940-1976)*

*Thiếu Tá
PHẠM VĂN TƯ
(1944-1976)*

9- Thiếu Tá TÔN THẮT TRÂN, K20

Là một sĩ quan TQLC, Ông bị thương trong trận Mùa Hè Đỏ Lửa 1972 tại Quảng Trị, nhưng không chịu tử thương. Khi bị thương lần hai, Ông được tưởng thưởng Đệ Ngũ Đảng Bảo Quốc Huân Chương kèm Anh Dũng Bội Tinh với Nhành Dương Liễu cùng Chiến Thương Bội Tinh.

Sau ngày 30/04/1975, đang là Tiểu Đoàn Trưởng TĐ327ĐPQ thuộc Tiểu Khu Hậu Nghĩa, Ông vẫn tiếp tục chiến đấu. Khi bị bắt, Ông không buông vũ khí, và đã mắng tên chỉ huy đơn vị VC là "*Các anh không có chính nghĩa*". Chúng đã bắn Ông ngay.

Thiếu Tá
TÔN THẮT TRÂN
(1942-1975)
(Ảnh khi là SVSQ)

10- Thiếu Tá HUỲNH TÚY VIÊN, K20

Là Quận Trưởng Kiên Chi Khu Trưởng Đàm Dơi, Ông không buông súng ngày 30/04/1975. Ông tập hợp đơn vị mở đường máu về hướng Hòa Thành, tiêu diệt một số VC. Ông bị bắt, bị trói trần tròng vào cọc sắt suốt ngày đêm, và bị xử bắn tại sân vận động Cà Mau.

Thiếu Tá
HUỲNH TÚY VIÊN
(1941-1975)
(Ảnh khi là SVSQ)

11- Trung Tá LÊ VĂN NGÔN, K21

Ông là Trưởng Trại Lực Lượng Biên Phòng Tổng Lê Chân , và khi lực lượng trở thành TĐ92BĐQ, Ông là vị Tiểu Đoàn Trưởng đầu tiên.

Tháng 05/1972, Trại Tổng Lê Chân bị VC bao vây suốt 510 ngày đêm, với những lần tấn công và pháo kích liên tục . VC còn dùng loa kêu gọi đầu hàng , làm nao núng một số binh sĩ . Ông đã dùng nghệ thuật lãnh đạo chỉ huy , cổ vũ tinh thần quân sĩ và nêu gương can đảm của chính Ông . Ông đã được tưởng thưởng xứng đáng với những lần thăng cấp tại mặt trận.

Ngày 17/04/1974, căn cứ Tổng Lê Chân , trước áp lực mạnh của địch, buộc phải rút về đến An Lộc . Ông đã chỉ huy cuộc triệt thoái thành công.

Sau ngày 30/04/1975, Trung Tá Lê Văn Ngôn bị vào tù tại trại tập trung lao động khổ sai Yên Bái, và mất năm 1977 vì kiệt sức.

Trung Tá
LÊ VĂN NGÔN
(1941-1977)
(Ảnh khi là Đại Úy)

C- CẤP ÚY

1- Đại Úy HOÀNG TRỌNG KHUÊ, K21

Đây là một trường hợp đặc biệt, Đại Úy Hoàng Trọng Khuê vào quân đội với cấp bậc Hạ Sĩ Quan, nhưng đã vươn lên để tốt nghiệp Khóa 21/TVBQGVN năm 1966.

Sau ngày 30/04/1975, Ông gia nhập phong trào phục quốc chống lại VC trong vùng Quảng Nam, Đà Nẵng. Năm 1978, Ông bị bắt, bị tra tấn, rồi bị xử bắn ngày 14/06/1980 tại Gò Cà, Quảng Nam.

Đại Úy
HOÀNG TRỌNG KHUÊ
(1940-1980)
(Ảnh khi là SVSQ)

2- Đại Úy TRỊNH LAN PHƯƠNG, K21

Từ cương vị Đại Đội Trưởng thuộc TrĐ42BL, Ông được chuyển về Phủ Tổng Thống tháng 07/1968. Chiều ngày 30/04/1975, Ông đã tuần tiết tại tư gia ở Sài Gòn, để lại con gái mới lên 5 và bé trai mới sinh 01 tháng.

Đại Úy
TRỊNH LAN PHƯƠNG
(1940-1975)
(Ảnh khi là SVSQ)

3- Thiếu Úy TRẦN HỮU SƠN, K28

Sau ngày 30/04/1975, Quân Cán Chính VNCH tại trại tù Bình Điền, Huế, đã họp nhau tranh đấu, không chịu đi lao động. Thiếu Úy Trần Hữu Sơn, K28, hiên ngang góp mặt và cho bọn cai ngục biết, Ông chiến đấu vì Lý Tưởng Quốc Gia Dân Tộc. Ông bị cai ngục hành hạ nên quyết định tuyệt thực để phản đối chính sách trả thù độc ác của VC. 7 ngày sau Ông mất, để lại cho các thế hệ tiếp nối một tấm gương kiên cường đáng phục.

Thiếu Úy
TRẦN HỮU SƠN
(Ảnh khi là SVSQ)